

အမှာစကားဦး

ဘာကြောင့် Literature with a small L လို့ ခေါ်ရသလဲ။

အင်္ဂလိပ်စကားမှာ ရသစာပေကို Literature လို့ သိမ်းကျုံးခေါ်ကြပါတယ်။ ဖတ်ရှုသင့်တဲ့ စာကောင်းပေမွန်တွေကို Canon, Literary canon, Canonical literary texts စသည်ဖြင့်ခေါ်ပါတယ်။ English literary canon လို့ပြောလိုက်ရင်

William Shakespeare ရဲ့ Hamlet, Macbeth, Romeo and Juliet စသည့်ပြဇာတ်တွေ၊ Jane Austen ရဲ့ Pride and Prejudice, Emma, Sense and Sensibility စသည့်ဝတ္ထုတွေ၊ John Milton ရဲ့ Paradise Lost ကဗျာရှည်ကြီး၊ T.S.Eliot ရဲ့ The Waste Land လိုကဗျာ တွေ၊ Charles Dickens, Virginia Woolf, James Joyce, Henry James, George Orwell စသည့် စသည့် စာရေးဆရာကြီးများရဲ့ ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကို ဆိုလိုတာလို့ အများက မှတ်ယူထားကြပါတယ်။ ဒါတွေဟာ canonical literary texts စာကြီးပေကြီးတွေပေါ့။ အချိန်ပေးပြီးဖတ်နိုင်မှ appreciate လုပ်နိုင်မယ့် အရသာခံနိုင်မယ့် စာအုပ်တွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုစာပေကို Literature with a capital 'L' လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော် Nottingham တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းတက်ခဲ့တုန်းက နီးစပ်ရင်းနှီးခွင့်ရခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာကျော် ပါမောက္ခကြီး တစ်ယောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ Professor John McRae ပါ။ သူ့ရဲ့ အားသာချက်က စာကြီးပေကြီး English Literature ကို နိုင်ငံခြားကျောင်းသားတွေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားသင်ကြားရေး foreign language classroom ထဲမှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းအောင် ဘယ်လိုနည်းလမ်းတွေနဲ့ အသုံးချလို့ရနိုင်ကြောင်းကို ဆရာဆရာမတွေကို ပညာမျက်စိဖွင့်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ Professor John McRae ဟာ သူ့ရဲ့နောက်ပိုင်းနှစ်တွေမှာ literary text တွေကိုသာမက ဘယ်လို text မျိုးကိုမဆို (ဥပမာ သီချင်းတစ်ပုဒ်၊ ဟိုက်ကူကဗျာတို တစ်ပုဒ်၊ advertisement, shopping list, restaurant menu, road signs, train schedule, diary entry, စသည်ဖြင့်) ဆရာတစ်ယောက်ဟာ creatively သုံးတတ်တဲ့ အမြင်ရှိရင် အဲဒီလို short texts စာတိုပေစလေးများကိုပင် foreign language classroom ထဲမှာ အသုံးချနိုင်ကြောင်း၊ short text လေးတွေဟာလည်း အသုံးချတတ်ရင် စာကြီးပေကြီးတွေလိုပဲ တွေးခေါ်စရာ၊ စဉ်းစားစရာ food for thought အပြည့်ပါဝင်နိုင်ကြောင်းကို တင်ပြချင်လို့ Literature with a small 'L' လို့ ခေါင်းစဉ်ပေးပြီး ကမ္ဘာအနှံ့ မှာ teacher training တွေ၊ workshop တွေ အောင်မြင်စွာ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါ တယ်။ စာအုပ်တွေလည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။

ခုကာလကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့တွေ ရှင်သန်နေထိုင်နေကြရုံဟာ life in the fast lane လို့ မြင်မိပါတယ်။ အစားသုတ်သုတ်၊ အသွားသုတ်သုတ်၊ စာဖတ်တာတောင်မှ social media ပေါ်မှာ reading in a hurry စာတိုလေးတွေကို ခပ်သုတ်သုတ် ဖတ်နေကြရတာများပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်ဟာလည်း ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ပိုင်းမှာ စာဖတ်သူ အချိန်နည်းနည်းလေးပေးပြီး ခပ်မြန်မြန်ဖတ်လိုက်တာနဲ့ အကျိုးရှိစေမယ့် စာအတိုလေးတွေကို ဘာသာပြန်ရော၊ ပင်ကိုယ်ရေးတွေပါ ရေးတင်ခဲ့ပါတယ်။ အခုဒီစာအုပ်လေးဟာ အဲဒီ post တွေကို ပြန်စုစည်းထားတာပါ။ ကိုယ်စာဖတ်ရင်း ကြိုက်လို့ စုထားတဲ့ စာတိုပေစလေးတွေအပြင် ကိုယ်တိုင်ခံစားပြီးရေးထားတဲ့ bilingual text အတိုလေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စာဖတ်ပြီး ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက်

ဆင်ခြင်သုံးသပ်စရာတွေ၊ သတိပြုမှတ်သားစရာတွေ ရနိုင်မယ့်အပြင် အင်္ဂလိပ်လိုကိုပါဖတ်ပြီး ဝေါဟာရတိုးပွားလာမယ့်အပြင် ဘာသာပြန်ပုံကိုလည်း လေ့လာကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ Literary canon လို အကြာကြီးအချိန်မပေးရဘဲနဲ့ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း၊ မိနစ်ပိုင်းလေးအတွင်း ပညာအလင်း ဘတ်သီးလေးတွေ လင်းလက်သွားစေနိုင်မယ့် light bulb moment, Eureka moment လေးတွေ တွေ့ကြုံခံစားရနိုင်ပါတယ်။ အချိန်အနည်းငယ်သာပေးပြီး စာတိုလေးတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်လိုက်ရပေမယ့် ဖြန့်ကြက်တွေးဆစရာများစွာကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မယ့် “နည်းနည်းရင်းပြီး များများမြတ်” မယ့် Low cost but high returns ပေးနိုင်မယ့် Literature with a small 'L' ဖြစ်ပါတယ်လို့

မေတ္တာဖြင့်
ဒေါက်တာစိုးသန်း
May 6, 2025